



A borszőlő nyár végi növényvédelme

A VÁLTOZÉKONY NYÁRI IDŐJÁRÁS IDÉN IS KOMOLY GONDOKAT OKOZOTT A SZŐLŐSGAZDÁKNAK, EZÉRT SZÜRET ELŐTT FOKOZOTTAN ODA KELL FIGYELNI A FONTOSABB BETEGSÉGEK ELLENI MEGFELELŐ NÖVÉNYVÉDELEMRE. A GOMBÁS BETEGSÉGEK ELLENI VÉDEKEZÉSEKET A METEOROLÓGIAI ELŐREJELZÉSEK FIGYELMEBEVÉTELÉVEL VÉGEZZÜK EL.

DR. KOLEVA ROSZICA

A nyár második felében a zsendülő szőlőfürtök és a lombzat megóvása a fő feladat. A betegségek közül a *peronoszpóra*, a *lisztharmat* és a *szürkerothadás* késő nyári fertőzései ellen, a kártevők közül a *tarka szőlómoly* utolsó hernyónemzedéke és az *atkák* teletőre vonuló egyedei ellen kell még védekeznünk. A növényvédő szerek megfelelő kiválasztása mellett ügyeljünk az élelmezés-egészségügyi idők szigorú betartására!

A *szőlőperonoszpóra* ismételt fertőzései vel a nyár második felében is számolni kell, főleg a kórokozónak kedvező változékony,

csapadékosabb időjárás esetében. Ilyen körülmények között, július végétől a fertőzött levelek (kacs, bogyók) szövetében áttelelő spórák képződnek. Ezek a leveleken jóval kisebb foltokat képeznek, amelyek elbarnulnak és később kihullhatnak a levelekből. A beteg szőlőfürt elbarnul, megfeketedik és gyorsan összeszárad (1. kép). A fertőzött kocsányú fürtök korán lehullanak.

Borszőlőben, illetve a későbbi szüretelésű csemegeszőlőben a *peronoszpóra* ellen ebben az időszakban a réztartalmú (pl. *Funguran-OH 50 WP*, *Champion WG*,



Rézoxiklorid 50 WP, Kocide 2000, Bordóilé Neo SC, Cuproxat FW) készítmények kerüljenek felhasználásra, egyrészt a hosszabb hatástartam, másrészt a szőlőre gyakorolt kedvező élettani hatásuk miatt.

Figyelem!

A réztartalmú készítmények várakozási ideje bor- és csemegeaszőlőben egyaránt 21 nap. A többi, peronoszpóra ellen használható kontakt, ún. rézpótló készítmény (pl. Dithane M-45, Dithane DG Neo-Tech, Vondozeb Plus) várakozási ideje mind bor- mind csemegeaszőlőben 5 ó nap, tehát alkalmazásuk csak az késői, októberi szüretelésű fajtáknál jöhet számításba. A várakozási idő betartására a káros szermaradékok miatt különösen figyelni kell. Szüret előtt 4 héttel mindenképpen fejezzük be a réz használatát a borszőlőben, mivel jelenléte gátolja az élesztőgombák tevékenységét és ezáltal a bor kierjesztését is!

Száraz, meleg időjárás esetén a lisztharmat kórokozója folyamatosan fertőzi a szőlőnövényeket. Fertőzés esetén a lisztharmatra fokozottan érzékeny fajtákon (Ezerjő, Hárslevelű, Rizlingszilváni, Sárga muskotály, Zenit) ilyenkor jól látszanak a

betegség tünetei a szőlő vegetatív és generatív részein. A levelek színén és fonákán szürkésfehér micéliumbevonat keletkezik, benne fekete, pontszerű kleisztotéciumokkal. A zsendülő beteg bogyók felszínét is beborítja a lisztes micéliumbevonat, sok a sérült, beszáradó bogyó (2. kép). A kórokozó micéliuma az egyéves vesszők felületét is bevonja, ott a fertőzések nyomán barna, hálószerű, megnyúlt foltok jelennek meg. A beérett vesszőkön a foltok megmaradnak, jellegzetes sötét, fekete színűek lesznek, az elhalt kéregszövet pedig finoman repedezik. A tünetek megjelenését mindig a kórokozónak kedvező, védett, szélmentes mikroklímájú helyeken, illetve a fogékony fajtákon keressük meg.



A lisztharmat ellen most újra védekezhetünk kéntartalmú készítményekkel (pl. MikroKén, Microthiol Special, Kumulus S, Thiovit Jet) a levelek, a fő- és a másodfűtők védelme érdekében. A fűtporozást is kéntartalmú készítménnyel végezzük el lehetőleg a reggeli órákban, még a harmat felszáradása előtt. Bár a kéntartalmú készítményeknek nincs várakozási idejük, a borszőlőt mégis 3-4 héttel a tervezett szüret előtt kezelhetjük utoljára kénnel bortechno-

lógiai okok miatt. A kénmaradványoktól a bor kénhidrogénes szagú lesz. Erős fertőzés esetén, vagy amennyiben a permetezések ellenére a fürtökön mégis növekszik a lisztharman-borítottság, indokoltá válik a gyógyító hatású *Karathane Star* újbóli használata. A készítménynek atkagyérítő mellékhatása is van.

TIPPI!

A zsendülés kezdetén tanácsos eltávolítani a fürtöket árnyékoló leveleket, hogy a szőlőfürtök több fényhez jussanak. Ennek a munkának további előnye, hogy a bogyók jobban cukrosodnak és a botritisz kártétele is kisebb.

A szüret előtti időszakban a szürkerothadás elleni hatékony védekezés a legfontosabb feladatunk, mert a kórokozónak kedvező, mérsékelt meleg, csapadékos időjárás esetén komoly kártétel is kialakul-



hat. A zsendülő fürtöket a gomba különböző sebzéseken (pl. szőlőmolykártétel, lisztharmanfertőzés, darazsak szúrásai, jégverés, repedésre való hajlam stb.) fertőzi meg. Jégverést követően például a kirepedt, lisztharmanos bogyókon hamar megjelenhet a szürkerothadás. A szőlőfürtöt egyetlen egy sérült bogyóból kiinduló rothadás is tönkretelheti (3. kép).

Figyelem!

A betegség fellépése a szőlőmolyok bogyókárosításának megakadályozásával jelentősen csökkenthető. Emellett – mivel a permetezés minősége döntően befolyásolja a védekezés sikerét – törekedjünk a fürtzóna minél tökéletesebb borítására is.

A vékonyabb bőrszövetű szőlőfajták (*Furmint, Leányka, Rizlingszilváni, Sárga muskotály, Zöld szilváni, Csaba gyöngye, Cardinal, Kékoportó*) könnyebben fertőződnek meg a szürkerothadás kórokozójával, mint a vastagabb héjúak (*Kékfrankos*).

Mivel a már kialakult fertőzést nem lehet meggyógyítani, igyekezni kell a betegség megelőzésére. Ennek érdekében telepítéskor kerüljük el a mély fekvésű területeket. Szakszerű metszéssel, illetve zöldmunkákkal szellősebb lombzatot alakítsunk ki. A fertőzésveszélyes időszakokban figyeljük a rövidtávú meteorológiai előrejelzést, és ha kell, védekezzünk a rothadás megelőzésére. A zsendülés kori védekezésre felhasználható növényvédő szerek: *Mythos 30 SC, Teldor 500 SC, Switch 62,5 WG, Botector*. Az érés előrehaladtával, erős fertőzés esetén, a korábbi szüret javasolható a kémiai védekezés helyett.

A tarka szőlőmoly közvetlen bogyókártételével augusztusban is veszélyezteti a szőlőtermést (főképpen). A kártétel megakadályozására figyeljük a szexferomon-csapdák fogáseredményeit, és amennyiben egy-egy csapda 10-15 hímlepkét fog egy nap alatt, permetezzünk a termés megóvása érdekében! A tarka szőlőmoly hernyói a zsendülő bogyók belsejében rágnak, egy

hernyó kifejlődéséig 12-18 szőlőbogyót is képes elpusztítani. A károsított bogyók száraz időben összezsugorodnak és lehullanak, csapadékos időjárás esetében viszont rothadásnak indulnak a szürkerothadásos fertőzés következtében. Csapda hiányában akkor kell feltétlenül védekezni, ha tőkénként 3-6 hernyót észlelünk. A védekezés jelentőségét növeli, hogy a szőlőmolyoktól hatásosan megvédett ültetvényekben a szürke- és a fakórothadás fertőzési lehetőségei is lényegesen csökkennek.

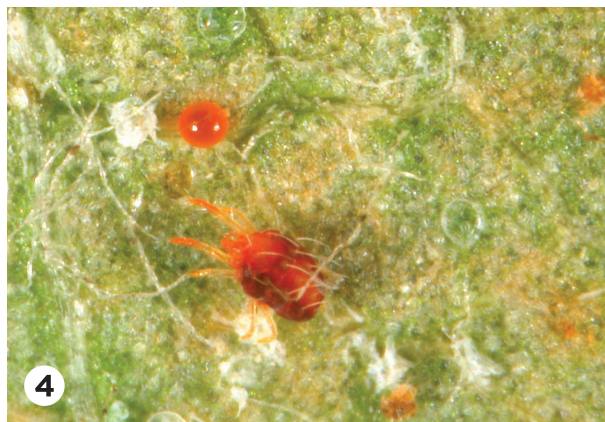
A szőlőben augusztus elejére esik a kártevő atkák elleni nyár végi permetezés időpontja is. A szőlő egyik legfontosabb kártevőcsoportjához tartozó *szőlő-levélatka* és *szőlő-gubacsatka* kifejlett egyedei augusztustól folyamatosan elhagyják a szőlőleveleket és a telelőhelyek felé (kéregpedések, rügyek) vándorolnak. A *piros gyümölcsfa-takácsatka* nőtényei augusztus végétől egyre több, az áttelelést szolgáló téli tojást raknak le az alapi rügyek környékén, amelyekből a kis lárvák a következő év tavaszán kelnek ki.

A kezeléssel a telelőre vonuló atkák egyedszámát, és így a következő évi kártételük mértékét is hatásosan tudjuk csökkenteni. Azokon a helyeken, ahol piros gyümölcsfa-takácsatka-probléma merül föl, a kezelés egyúttal a téli tojásokat lerakni készülő kifejlett nőtények ellen is hatásos

Fontos!!

A szőlő eredményes termesztésének alapvető feltétele a károsítók elleni hatékony védekezés azokkal a kiegészítő agrotechnikai és mechanikai módszerekkel együtt, melyek megelőző szerepük miatt nagy fontossággal bírnak. Ilyen pl. a laza, a szél által átjárható tőkeforma kialakítása, a rendszeres hajtásválogatás, a zöldmunkák elvégzése, valamint a terület gyommentesítése.

(4. kép). Védekezésre a természetes ellenségeket (pl. ragadozó atkákat) kímélő, széles hatásspektrumú készítményeket részesítjük előnyben (pl. *Ortus 5 SC*, *Zoom 11 SC*, *Vertimec Pro*).



Megújult külső és tartalom

magyarmezogazdasag.hu - az Agrárhírtől



1. táblázat. A szőlő szűrkerethadása elleni készítmények

Készítmény (hatóanyag)	Hatásmód	Dózis (g/10 l víz, ml/10 l víz)	Forgalmi kategória	M.v.i. (nap)	É.v.i. (nap)
Qualy (ciprodinil)	felszívódó	12,5 ml	II.	0	21
Chorus 50 WG (ciprodinil)	felszívódó	7,5 g	III.	0	14
Switch 62,5 WG (fludioxonil + ciprodinil)	kontakt + felszívódó	8-10 g 4-5 g (fürtzóna kezelés)	III.	0	21
Mythos 30 SC (pirimetanil)	mélyhatású	25 ml	II.	0	21
Botector (Aureobasidium pullulans)	Az antagonisták mikroorganizmus megtelepszik a bogyók felületén, meggátolva ezzel a szűrkepenész szaporodását.	4 g	III.	0	nk
Teldor 500 SC (fenhexamid)	transzlamináris hatás	7,5-10 ml	III.	0	14

nk - nincs korlátozás

2. táblázat. A szőlő rovarkártevői elleni készítmények

Készítmény (hatóanyag)	Hatásmód	Károsító	Dózis (g/10 l víz, ml/10 l víz)	Forgalmi kategória	M.v.i. (nap)	É.v.i. (nap)
Avaunt 150 EC (indoxakarb)	kontakt és gyomorméreg	szőlómolyok	2,5 ml	II.	0	10
Dipel DF (Bacillus thuringiensis var. kurstaki)	biológiai rovarölő szer	szőlómolyok	10 g	III.	0	2
Runner 2F (metoxifenozyd)	vedlést beindító és felgyorsító hatás	szőlómolyok	1,5-3 ml	III.	0	14
Cyperkill 25 EC (cipermetrin)	kontakt és gyomorméreg	szőlómolyok	1,5-2 ml	III.	0	10

2. táblázat. A szőlő rovarkártevői elleni készítmények (folytatás)

Készítmény (hatóanyag)	Hatásmód	Károsító	Dózis (g/10 l víz, ml/10 l víz)	Forgalmi kategória	M.v.i. (nap)	É.v.i. (nap)
Decis Mega (deltametrin)	kontakt és gyomorméreg	molykártevők, amerikai szőlőkabóca	1,5 ml	II.	0	7
Karate Zeon 5 CS (lambda cihalotrin)	kontakt és gyomorméreg	szőlőmolyok amerikai szőlőkabóca	1,5-2,5 ml 2,5 ml	II.	0	3
Affirm (emamektin benzoát)	transzlamináris, gyomorméregként fejti ki hatását	szőlőmolyok	12,5-15 g	II.	0	7

A készítmények listája nem teljeskörű!

3. táblázat. A szőlő atkákártevői elleni készítmények

Készítmény (hatóanyag)	Hatásmód	Károsító	Dózis (g/10 l víz, ml/10 l víz)	Forgalmi kategória	M.v.i. (nap)	É.v.i. (nap)
Envidor 240 SC (spirodiklofen)	nem felszívódó, az atkák minden fejlődési alakja ellen hatékony	szőlő-levélatka, takácsatkák	4 ml	II.*	0	14
Nissorun 10 WP (hexitiazox)	kontakt és gyomorméreg, tojás, lárva és nimfaölő hatás	piros gyümölcsfa-takácsatka, kétfoltos takácsatka	4-5 g	III.	0	21
Ortus 5 SC (fenpiroximát)	kontakt	szőlő-levélatka, takácsatkák	10 ml	II.**	0	14
Vertimec Pro (abamektin)	felszívódó	takácsatkák, szőlő-levélatka, szőlő-gubacsatka	7,5 ml	II.	0	28
Zoom 11 SC (etoxazol)	kontakt és mélyhatású	piros gyümölcsfa-takácsatka, szőlő-levélatka, takácsatkák, szilva-takácsatka	2,5 g	III.	0	28

*-50 ml-es, illetve ennél kisebb kiszerelésben III. forgalmi kategória

**-300 ml-es, illetve ennél kisebb kiszerelésben III. forgalmi kategória